

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.226.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19709085>

**Податок на доходи фізичних осіб у формуванні доходів бюджетів
об'єднаних територіальних громад**

Бойко Світлана Василівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів,

Національний університет харчових технологій,

01601, м. Київ-33, вул. Володимирська 68, Україна,

e-mail: svitlanaboyko@ukr.net,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1333-0397>

Прийнято: 05.04.2026 | Опубліковано: 23.04.2026

Анотація: Актуальною проблемою формування доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад є пошук джерел формування з високим фіскальним потенціалом для фінансування публічних потреб, переважно, освіти, охорони здоров'я, інфраструктури тощо. Високим фіскальним потенціалом для бюджетів об'єднаних територіальних громад характеризувався податок на доходи фізичних осіб, однак в умовах воєнного стану сформувалися додаткові загрози та виклики, що вимагають наукового дослідження.

Метою дослідження є аналіз фіскального потенціалу податку на доходи фізичних осіб у формуванні доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад з урахуванням пропорцій перерозподілу надходження податку на доходи фізичних осіб між бюджетами різних рівнів та інших норм бюджетного і податкового законодавства.

Методи. У процесі дослідження застосовано основні теоретичні положення Українських класичної школи публічних фінансів, які формують

причинно-наслідковий зв'язок між сплатою податків на території громади та отриманням публічних послуг. Для проведення емпіричного аналізу використано сукупність абсолютних та відносних показників фіскального потенціалу податку на доходи фізичних осіб, сформовано на підставі офіційних даних Міністерства фінансів України за 2018-2025 роки.

Результати. Досліджено механізм перерозподілу надходження податку на доходи фізичних осіб між бюджетами різних рівнів та визначено постійні зміни пропорцій до 2016 року, а також сталість пропорцій з часу реалізації адміністративної реформи та фінансової децентралізації. Проведено аналіз фіскального потенціалу податку на доходи фізичних осіб у формуванні доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад, який реалізується через зарахування 60% податку, сплаченого на території громади. Ідентифіковано новітні проблеми формування і використання фіскального потенціалу податку на доходи фізичних осіб в умовах воєнного стану та загального економічного стану, регіональних асиметрій розвитку тощо.

Висновки. Новітні проблеми формування і використання фіскального потенціалу податку на доходи фізичних осіб у формуванні доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад полягають у оподаткуванні грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, порушенні ланцюга публічні доходи - публічні видатки за оподаткуванням заробітної плати. Запропоновано започаткувати наукову дискусію щодо покращення адміністрування податку на доходи фізичних осіб з формуванням технічних можливостей зарахування сплаченого податку до бюджетів громад, де фактично відбувається отримання публічних послуг та повернути податок, сплачений військовослужбовцями до місцевих бюджетів за альтернативними сценаріями.

Ключові слова: децентралізація, доходи бюджету, місцевий бюджет, податкові надходження, податкова система, податок на доходи фізичних осіб, публічні фінанси

Personal income tax in the formation of budget revenues of united territorial communities

Boiko Svitlana

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance,
National University of Food Technologies,
01601, Kyiv-33, Volodymyrska St. 68, Ukraine,
e-mail: svitlanaboyko@ukr.net,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1333-0397>

Abstract: The current problem of revenue formation of the budgets of united territorial communities is the search for sources of formation with high fiscal potential for financing public needs, mainly education, healthcare, infrastructure, etc. The high fiscal potential for the budgets of united territorial communities was characterized by the personal income tax, however, under martial law, additional threats and challenges were formed that require scientific research.

The purpose of the study is to analyze the fiscal potential of the personal income tax in the formation of revenue of the budgets of united territorial communities, taking into account the proportions of the redistribution of personal income tax revenues between budgets of different levels and other norms of budget and tax legislation.

Methods. In the process of research, the main theoretical provisions of the Ukrainian classical school of public finance were applied, which form a cause-and-effect relationship between the payment of taxes in the territory of the community and the receipt of public services. For the empirical analysis, a set of absolute and relative indicators of the fiscal potential of the personal income tax was used, formed on the basis of official data of the Ministry of Finance of Ukraine for 2018-2025.

Results. The mechanism of redistribution of personal income tax revenues between budgets of different levels was studied and constant changes in proportions until 2016 were determined, as well as the constancy of proportions since the implementation of administrative reform and financial decentralization. An analysis of the fiscal potential of the personal income tax in the formation of budget revenues of united territorial communities was conducted, which is implemented through the inclusion of 60% of the tax paid on the territory of the community. The latest problems of the formation and use of the fiscal potential of the personal income tax in conditions of martial law and the general economic situation, regional asymmetries of development, etc. were identified.

Conclusions. The latest problems of forming and using the fiscal potential of the personal income tax in the formation of revenues of the budgets of united territorial communities are the taxation of cash benefits, cash rewards and other payments received by military personnel and ordinary and commanding personnel, breaking the chain of public income - public expenditures through payroll taxation. It is proposed to launch a scientific discussion on improving the administration of the personal income tax with the formation of technical capabilities for crediting the paid tax to the budgets of communities where public services are actually received and returning the tax paid by military personnel to local budgets under alternative scenarios.

Keywords: decentralization, budget revenues, local budget, tax revenues, tax system, personal income tax, public finances

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Проблематика формування доходів місцевих бюджетів є класичною для фінансової науки та дискусії з приводу наповнення місцевих бюджетів у конкуренції з державним бюджетом стала предметом наукових фінансових досліджень з XVIII ст. Представники Українських класичної школи публічних фінансів розвинули вчення про місцеве фінансове господарство з обґрунтуванням фінансової бази місцевого

самоврядування, проте досі не вирішеною залишається проблема фінансової децентралізації та наповнення місцевих бюджетів. Особливої актуальності набуває проблематика формуванні доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад (ОТГ) в умовах воєнного стану та потреби повоєнного відновлення для формування достатнього розміру фінансових ресурсів для стимулювання бізнес-активності на території громад, належного соціального захисту, відновлення чи відбудови пошкодженого майна тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика формування доходів місцевих бюджетів історично полягала у пошуках та науковому обґрунтуванні додаткових джерел доходів, оскільки центральні органи влади делегували частину зобов'язань на місцеві органи влади, проте бюджетоутворюючі податки акумулювалися у центральному (державному) бюджеті. Українські та іноземні вчені досліджували фіскальний та регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) або інших форм оподаткування доходів фізичних осіб. Спільними для вчених (А. Богатирьова, В. Борачук, Н. Крихівська, І. Мартинюк, Т. Орищин, А. Славкова, Т. Слюніна, Л. Юрчишена та інші) є погляди на бюджетоутворюючу роль ПДФО [1, с. 38; 2, с. 407; 3, с. 296; 4, с. 303, с. 305] та пріоритет виконання фіскальної функції [5; 6, с. 31], яка забезпечує фінансову базу держави [2, с. 407; 7, с. 395], у тому числі фінансування актуальних потреб сектору безпеки та оборони [5; 8] або регулюючу функцію через вплив на рівень і структуру доходів населення, його платоспроможний попит [2, с. 407; 6, с. 31; 7, с. 395; 9]. Призначенням ПДФО для місцевих бюджетів є використання на різноманітні цілі, у тому числі на поліпшення інфраструктури [7, с. 395], а також соціальних програм, програм охорони здоров'я та освіти [3, с. 296; 9], проте наукова спільнота вказує на недосконалість пропорцій розподілу надходжень ПДФО між бюджетами різних рівнів, на думку І. Волохової [10], Т. Кир'язової та С. Логвіновської [11], Я. Дроботі, О. Безкровного, О. Дорошенко [12], для сучасної практики

характерна «висока концентрація ПДФО у складі доходів державного бюджету» [10, с. 14].

О. Артюшенко, В. Борачук, Н. Крихівська, Т. Орищин, Л. Юрчишена та інші вчені зауважують на підвищенні ролі ПДФО під час воєнного стану та збільшенні надходжень податку до бюджетів через збільшення кількості військовослужбовців [2, с. 408; 4, с. 303; 8, с. 135; 10, с. 12-13; 13, с. 37; 14, с. 98-99; 15, с. 30; 16; 17, с. 393], високого та оподаткованого доходу, що автоматично призвело до зростання бази оподаткування, проблематика оподаткування доходів військовослужбовців сформувала нову наукову та практичну дискусію про розподіл та перерозподіл надходжень ПДФО та вилучення даних надходжень до державного бюджету. Л. Юрчишена та В. Борачук досліджували недоліки ПДФО під час воєнного стану, що призвели до недоотримання частини податкових платежів та резюмували їх через «неналежну податкову культуру платників, тінізацію бізнесу, його повне та часткове руйнування, скорочення рівня платоспроможності платників» [4, с. 303], а також О. Тоцька, І. Дмитрук визначають причини недоотримання ПДФО до бюджетів: поширення тіньової зайнятості та приховування реальних доходів громадян від оподаткування [6, с. 36].

Фокус уваги на ПДФО у бюджетному менеджменті реалізований через врахування даного податку з всієї сукупності загальнодержавних та місцевих податків під час визначення рівня податкоспроможності бюджету ОТГ, що досліджено у праці Х. Патицької [14, с. 100-102], що вказує на обернений зв'язок між рівнем сплати ПДФО та фінансовою підтримкою з державного бюджету.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи науковий доробок вчених з проблем формування доходів бюджету, у тому числі за рахунок ПДФО визначено, що поза увагою перебувають проблеми адміністрування даного податку та роль у фінансуванні видатків територіальних громад. Використання фіскального та регулюючого потенціалу ПДФО слід вважати надзвичайно важливим для територіальних громад в умовах

воєнного стану та повоєнної відбудови, оскільки ПДФО залишається бюджетоутворюючим податком. Недостатньо розробленим є питання про перерозподіл надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів, оскільки до державного бюджету зараховуються інші податки з високим фіскальним потенціалом (податок на додану вартість, акцизний податок, податок на прибуток підприємств), неподаткові надходження (дивіденди від державних підприємств), трансферти від міжнародних фінансових організацій та урядів іноземних держав. Вважаємо, що наукова дискусія про перерозподіл надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів є актуальною та актуальними є наукові розробки з покращення адміністрування ПДФО.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є аналіз фіскального потенціалу ПДФО у формуванні доходів бюджетів ОТГ з урахуванням пропорцій перерозподілу надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів та інших норм бюджетного і податкового законодавства [18; 19].

Для досягнення цієї мети визначено такі завдання:

- дослідити механізм перерозподілу надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів та визначити частку ПДФО, що спрямовується до бюджетів ОТГ;
- провести аналіз фіскального потенціалу ПДФО у формуванні доходів бюджетів ОТГ,
- ідентифікувати новітні проблеми формування і використання фіскального потенціалу ПДФО у формуванні доходів бюджетів ОТГ та запропонувати напрями вирішення окресленої наукової та практичної проблеми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податкова система України сформована з семи загальнодержавних податків, двох місцевих податків та двох місцевих зборів [19], однак фіскальний потенціал податків та зборів суттєво відрізняється з виокремленням бюджетоутворюючих податків для державного бюджету (податок на додану вартість, акцизний податок, ПДФО) та для місцевих бюджетів (ПДФО, єдиний податок). Адміністративна реформа та фінансова

децентралізація, що полягали у об'єднанні територіальних громад та розширення їх повноважень призвели до змін у формуванні доходів місцевих бюджетів, при цьому предметом дискусії були податкові надходження та частки їх розподілу між бюджетами різних рівнів за умови, що передання повноважень повинно відбуватися з переданням податкових надходжень. До адміністративної реформи бюджети сіл, селищ, міст районного значення отримували до доходів бюджетів 25% від ПДФО (табл. 1), сплаченого на їхній території, тобто фінансовий потенціал обмежувався четвертою частиною сплаченого податку, інша частина ПДФО спрямовувалася до районних та обласних бюджетів. Міста обласного значення мали фінансові переваги та частку ПДФО на рівні 75%. Такий розподіл надходження ПДФО передбачав фінансування за рахунок сплаченого ПДФО виключно місцевих та регіональних потреб та формування прямого і щільного зв'язку між сплаченим податком та фінансуванням публічних потреб.

Таблиця 1

Пропорції розподілу надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів, %

	2010	2013	2016	2019	2022	2025
Державний бюджет:						
ПДФО, сплаченого на території міста Києва		50	60	60	60	60
ПДФО, сплаченого на території України			25	25	25	25
ПДФО з пасивних доходів			100	100	100	100
Обласні бюджети	25	25	15	15	15	15
Районні бюджети	50	50	-	-	-	-
Бюджети сіл, їх об'єднань, селищ, міст районного значення	25	25	-	х	х	х
Бюджети міст обласного значення	75	75	х	х	х	х
Бюджети міст Києва та Севастополя	100	50/100	40/100	40/100	40/100	40/100
Бюджети ОТГ			60	60	60	60

Джерело: складено автором на основі Бюджетного кодексу України [18]

Оголошення основних умов децентралізації попри забезпечення належних умов для фінансової децентралізації передбачало вилучення 25% від сплаченого

ПДФО до державного бюджету згідно з положеннями Закону України від 28.12.2014 № 79-VIII [20]. Таким чином, незмінною протягом останніх років є частка сплаченого ПДФО на території ОТГ на рівні 60%, що спрямовується до відповідних бюджетів та спрямування 15% сплаченого ПДФО до обласного бюджету, що формує зв'язок з регіональним розвитком. Четверта частина сплаченого ПДФО на території ОТГ спрямовується на державного бюджету.

Незмінність пропорцій розподілу надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів протягом останніх років відбувалася зі змінами вагомості ПДФО для формування доходів бюджетів ОТГ. Емпіричне дослідження проведено за матеріалами Міністерства фінансів України (рис. 1) за абсолютними та відносними показниками фіскального потенціалу ПДФО вказує на наявність суттєвих відмінностей між показниками сплати і зарахування ПДФО попри сталість пропорції розподілу надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів.

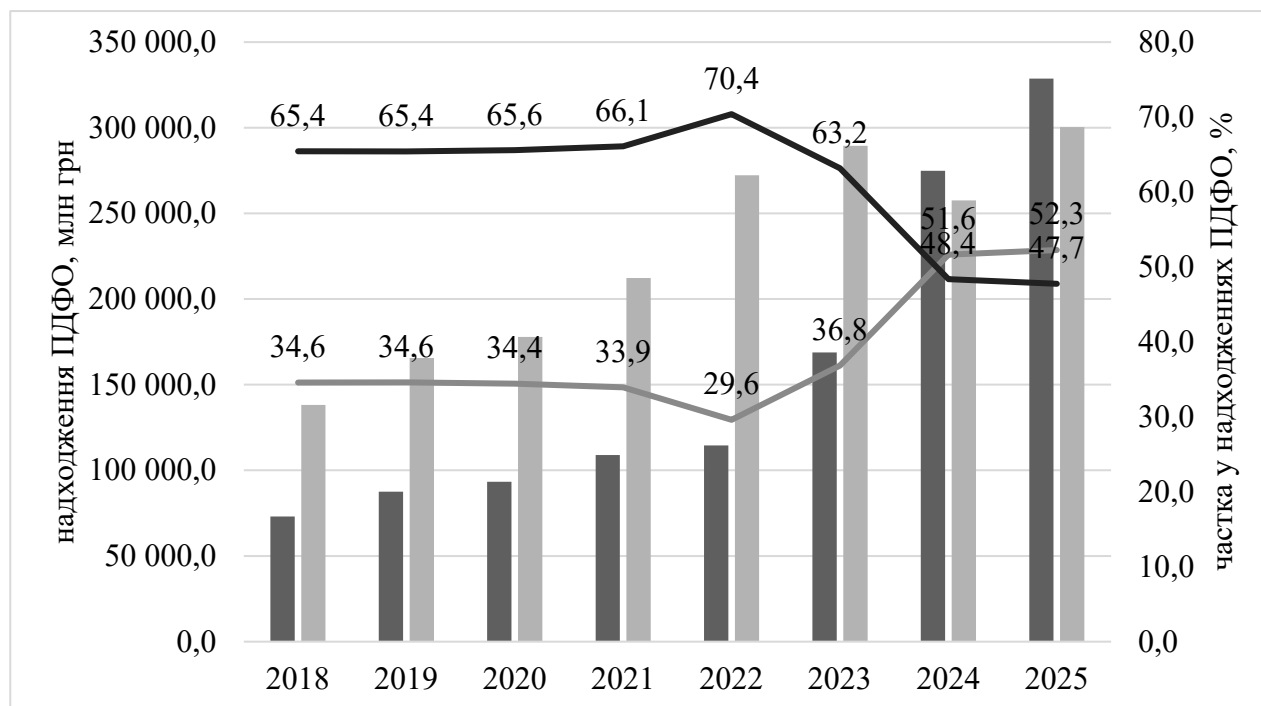

Рис. 1. Показники зарахування ПДФО до державного та місцевих бюджетів у 2018-2025 роках

Джерело: складено автором на основі аналізу даних Міністерства фінансів України [21]

Динаміка загального розміру сплаченого ПДФО є позитивною з темпом росту 3,0 разів за 2018-2025 роки, у тому числі темп росту 1,2 рази мав місце у 2019 році та 2022 році, 1,18 рази (2021 рік, 2023 рік, 2025 рік), 1,16 рази (2024 рік) тощо. Більшої уваги потребує динаміка ефективних пропорцій розподілу надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів, по-перше, ефективні пропорції відрізняються від номінальних пропорцій; по-друге, під час воєнного стану пропорції змінилися за незмінності номінальних пропорцій. За першим твердженням, ефективна частка ПДФО, що зараховується до державного бюджету становила від 29,6% у 2022 році до 52,3% у 2025 році; за другим твердженням, коливання ефективних пропорцій розподілу надходження ПДФО відбулося з початку воєнного стану переважно під впливом надходження ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, оскільки у 2022-2023 роках вказані надходження залишалися у доходах місцевих бюджетів та у 2024-2025 роках перерозподілилися до державного бюджету. Відносні показники з рис. 1 вказують, що бюджетна політика під час воєнного стану суперечить основним положенням фінансової децентралізації, яка базувалася на твердженні про передання додаткових фінансових прав органам місцевого самоврядування.

Дискусія з приводу розподілу і перерозподілу ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу дає можливість ідентифікувати концептуальні проблеми формування доходів бюджетів ОТГ на основі положень теорії публічних фінансів, за якою має формуватися тісний причинно-наслідковий зв'язок публічних доходів та публічних видатків.

Для українських реалій формування доходів і видатків бюджетів ОТГ проблемою є податкове адміністрування ПДФО на основі сплати основної частини ПДФО податковими агентами - юридичними особами за місцем їх

реєстрації. Для окремих регіонів можна ідентифікувати проблему через загальну чи регіональну економічну ситуацію, проблеми економічної активності у сільській місцевості, трудову міграцію економічно активного населення, що полягає у роботі у великих містах з одночасним проживанням в інших населених пунктах (віддаленість до 100 км). На прикладі Київської області можна навести приклад порушення причинно-наслідкового зв'язку між публічними доходами та публічними видатками, коли економічно активне населення працює в місті Києві та фактично сплачує податок до бюджету міста Києва, однак проживає у наближених ОТГ (Білоцерківська, Боярська, Броварська, Бучанська, Вишгородська, Гатненська, Ірпінська, Калинівська, Чабанівська, Фастівська тощо) та формує попит на публічні послуги з освіти, охорони здоров'я, соціального захисту у даних ОТГ. Податкове адміністрування ПДФО за місцем реєстрації податкового агента - юридичної особи зменшує фіскальний потенціал ОТГ, в яких фактично проживають платники ПДФО та в яких отримують публічні послуги.

Причинно-наслідковий зв'язок публічних доходів та публічних видатків дає можливість аргументувати необхідність повернення ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу до ОТГ, оскільки надходження податку формують фінансові можливості для публічних послуг у ОТГ, де продовжують проживати родини військовослужбовців та мають потреби у освіті, охороні здоров'я, соціальному захисті, утриманні інфраструктури тощо. Соціальна справедливість, фіскальна достатність як принципи побудови податкової системи за ст. 4 Податкового кодексу України [19], субсидіарність, справедливість та неупередженість як принципи побудови бюджетної системи за ст. 7 Бюджетного кодексу України [18] формують основу авторських рекомендацій:

- актуалізувати наукову дискусію щодо пошуку більш ефективних підходів до адміністрування ПДФО та перегляду пропорцій розподілу

надходження ПДФО між бюджетами різних рівнів, оскільки ПДФО від пасивних доходів зараховується виключно до державного бюджету, то до бюджетів ОТГ рекомендовано застосувати підвищену частку;

- актуалізувати наукову дискусію щодо ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу. Авторська рекомендація полягає у розподілі таких надходжень на дві частини з одночасним зарахуванням до державного бюджету та бюджету ОТГ за сценарним підходом. Перший підхід полягає у поверненні до діючої системи пропорцій через зарахування 60% сплаченого ПДФО; другий підхід полягає у компенсації до бюджету ОТГ надходження ПДФО із середньої заробітної плати у регіоні, а надходження ПДФО понад вказаний розмір зараховувати до державного та обласного бюджетів у рівних пропорціях.

Висновки. Проблематика формування доходів бюджетів ОТГ формується під впливом воєнного стану та зменшення економічної активності в окремих регіонах, проте до 2022 року дана проблема була актуальною через інституційні, організаційні та інші проблеми, а саме проблеми у відмінностях економічної активності, недосконалість податкового адміністрування та розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів, високий рівень тінізації економіки та прагнення до мінімізації оподаткованої заробітної плати та прибутку, недостатній рівень суспільної свідомості платників податків. Новітні проблеми формування і використання фіскального потенціалу ПДФО у формуванні доходів бюджетів ОТГ полягають у оподаткуванні грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, порушенні ланцюга публічні доходи - публічні видатки за оподаткуванням заробітної плати, коли податок сплачується за місцем реєстрації податкового агента - юридичної особи, водночас, публічні послуги платник податків має намір отримувати за місцем реєстрації чи фактичного проживання. Запропоновано започаткувати

наукову дискусію щодо покращення адміністрування ПДФО з формуванням технічних можливостей зарахування сплаченого податку до бюджетів ОТГ, де фактично відбувається отримання публічних послуг та повернути податок, сплачений військовослужбовцями до місцевих бюджетів за альтернативними сценаріями.

Список використаних джерел

1. Бойко С. В., Драган О. О. Податок на доходи фізичних осіб у формуванні фінансових ресурсів розширеного уряду. *Економічний часопис-XXI*. 2016. № 161. С. 35–38.
2. Крихівська Н. О., Оришин Т. М. Фіскальна роль прямих податків у формуванні доходів бюджету. *Бізнес-Інформ*. 2024. № 10. С. 404-411. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-10-404-411>
3. Юздепська А. А., Ніколаєва А. П., Юрчишена Л. В. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір: виклики, ефективність і вплив на фінансову стабільність. *Бізнес-Інформ*. 2024. № 12. С. 296-302. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-12-296-302>
4. Юрчишена Л. В., Борачук В. І. Аналіз фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб та військового збору в місцевих бюджетах областей. *Бізнес-Інформ*. 2023. № 10. С. 302-314. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-302-314>.
5. Мартинюк І. Податок на доходи фізичних осіб: фіскальні та соціальні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-60>
6. Тоцька О., Дмитрук І. Податок на доходи фізичних осіб в Україні: загальнодержавний і регіональний вимір. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2023. № 1 (8). С. 30–39. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2023-1-04>

7. Богатирьова А. О., Слюніна Т. Л. Податковий контроль за розрахунками з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб. *Бізнес-Інформ.* 2024. № 7. С. 394-401 DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-394-401>.,
8. Артющенко О. О., Коваль О. А., Шрамко О. В., Поплавський О. Ф., Белік П. О. Частина податку на доходи фізичних осіб як джерело фінансування сектору безпеки та оборони: причини, механізми та економічні наслідки. *Агросвіт.* 2025. № 21. С. 134-143. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.21.134>
9. Буркова Л. А., Архипенко С. В., Шепелюк В. А. Податок на доходи фізичних осіб та оподаткування суб'єктів господарювання як інструменти соціальної політики та сталого розвитку. *Ефективна економіка.* 2023. №5. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.5.44>
10. Волохова І. С. Формування доходів бюджетів за рахунок податку на доходи фізичних осіб в Україні. *Трансформаційна економіка.* 2023. № 3 (03). С. 10-15. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-3-2>
11. Логвіновська С. І., Кир'язова Т. О. Вплив податку на доходи фізичних осіб на формування доходів бюджету України. *Економіка. Фінанси. Право.* 2023. №12. С. 44-47. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.12.9>
12. Дроботя Я. А., Безкровний О. В., Дорошенко О. О. Фінансові ризики податку з доходу фізичних осіб. *Ефективна економіка.* 2024. № 2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.39>
13. Мармуль Л. О., Перчук О. В., Яценко І. М. Методичні особливості обліку та адміністрування податку на доходи фізичних осіб. *Інвестиції: практика та досвід.* 2024. № 9. С. 33-38. DOI: <http://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.9.33>
14. Патицька Х. О. Фінансова стійкість територіальних громад у воєнний час: роль податкових доходів. *Фінанси України.* 2024. № 3. С. 95-115.
15. Гладченко Л., Славкова А. Оподаткування доходів фізичних осіб у забезпеченні фінансової спроможності територіальних громад. *Сталий*

розвиток економіки. 2024. Вип. 3(50). С. 27-36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-5>

16. Легкоступ І. бюджети територіальних громад в умовах воєнного стану в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-14>.

17. Плахотнюк В.В. Фінансова самодостатність місцевих бюджетів в умовах кризових викликів. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 4. С. 390 – 394. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-4-59>.

18. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 11.03.2026).

19. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 11.03.2026).

20. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон України від 28.12.2014 № 79-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-19/ed20160101#n53> (дата звернення: 11.03.2026).

21. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/> (дата звернення: 16.03.2026).